

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Financieringen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Persoonsgegevens

Datum 17 december 2020
Betreft Mogelijke herkapitalisatie Air France-KLM

Ons kenmerk
2020-0000250502

Uw brief (kenmerk)

Geachte voorzitter,

De afgelopen tijd hebben er intensieve gesprekken plaatsgevonden tussen het kabinet, Air France-KLM (AFKL), KLM en de Franse staat over de vorm en de voorwaarden van een eventuele herkapitalisatie van AFKL en KLM. Op 8 december 2020 heeft een besloten technische briefing met uw Kamer plaatsgevonden waarin de minister van Financiën de overwegingen en inzet van het kabinet met u heeft besproken. Het kabinet wil door middel van deze brief zijn overwegingen en inzet schriftelijk met uw Kamer delen en ziet deze brief als de start van de zogenaamde voorhangprocedure waarbij beide Kamers vertrouwelijk vragen kunnen stellen over het verlenen van steun.

Het kabinet deelt deze informatie met uw Kamer door middel van een vertrouwelijke brief, omdat AFKL een beursgenoteerd bedrijf is en de informatie koersgevoelig is. Deze informatie mag dus niet breder gedeeld worden voordat deze informatie publiek is gemaakt door de onderneming.

Achtergrond en huidige situatie Air France-KLM

Op dinsdag 13 oktober 2020 heeft de minister van Financiën de woordvoerders staatsdeelnemingen van uw commissie vertrouwelijk geïnformeerd over de situatie bij AFKL. Tijdens deze vertrouwelijke bespreking is aangegeven dat het steunpakket de benodigde liquiditeit heeft verschaft aan KLM en dat hiermee de continuïteit van de onderneming op de korte termijn geborgd is, maar dat tegelijkertijd de hoge schuldenpositie van KLM op de lange termijn niet houdbaar is. De huidige vermogenspositie en de onzekere vooruitzichten in de sector maken het namelijk onwaarschijnlijk dat de onderneming zich zelfstandig kan financieren. In de vertrouwelijke bespreking is aangegeven dat de Nederlandse staat de noodzaak voor het verbeteren van de vermogenspositie erkent en daarom in gesprek is met de onderneming en de Franse staat over een eventuele herkapitalisatie om die vermogenspositie te verbeteren.

Op basis van de gesprekken die de afgelopen periode zijn gevoerd, heeft het kabinet inzicht gekregen in hoe zo'n herkapitalisatie eruit kan zien. De volgende contouren kunnen worden getrokken:

- De herkapitalisatie zal waarschijnlijk in verschillende delen worden uitgevoerd.
- Vertrouwelijke bedrijfsinformatie kan bestaan uit (i) het uitgeven van een nieuwe hybride eeuwigdurende obligatie als gevolg van het omzetten van de directe leningen van de Nederlandse staat en de Franse staat (respectievelijk EUR 1 en 3 mld.) Vertrouwelijke bedrijfsinformatie
Vertrouwelijke bedrijfsinformatie en uitgifte van 214 mln. nieuwe aandelen (ter waarde van ca. EUR 1 mld.).
- De vorm en omvang Vertrouwelijke bedrijfsinformatie zijn nog onbekend en hangen af van de uiteindelijke kapitaalbehoefte. Dit is voor een groot deel afhankelijk van het herstel van de sector. De huidige inschatting van AFKL is dat in totaal Vertrouwelijke bedrijfsinformatie extra kapitaal benodigd is, waarvan naar verwachting ongeveer EUR 1,8 mld. voor KLM Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Financieringen

Ons kenmerk
2020-0000250502

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Overwegingen en inzet kabinet

Het behoud van het intercontinentale bestemmingennetwerk op Schiphol is van belang voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid. KLM speelt hierin een belangrijke rol. Het kabinet overweegt om die reden om deel te nemen aan de herkapitalisatie en onderzoekt daarbij ook het moment waarop KLM uiterlijk een kapitaalversterking nodig heeft.

Op dit moment lijkt de Franse staat de enige andere partij te zijn die bereid en in staat is een groot gedeelte van het benodigde kapitaal te verstrekken. De Franse staat vraagt in ruil voor zijn kapitaalbijdrage meer zeggenschap. Indien de Nederlandse staat helemaal niet of niet op een vergelijkbare wijze participeert als de Franse staat, dan ligt het voor de hand dat de invloed van de Nederlandse staat zal afnemen. Daardoor kan de netwerkqualiteit op termijn in het geding komen. Met dit gegeven zal het kabinet afwegen of en in hoeverre Nederlandse deelname aan de herkapitalisatie bijdraagt aan het borgen van het publieke belang.

Het kabinet is voornemens om potentieel mee te doen aan de herkapitalisatie voor een bedrag dat maximaal gelijk is aan de kapitaalbehoefte van KLM. Zoals hierboven genoemd bedraagt de kapitaalbehoefte naar verwachting EUR 1,8 mld. Het kabinet overweegt in dit kader een mogelijke omzetting van de directe lening aan KLM (ad EUR 1 mld.) in een hybride eeuwigdurende obligatie, die wordt uitgegeven door KLM en waar een marktconforme rente over zal worden betaald. Gezien de kapitaalbehoefte van KLM valt op voorhand niet uit te sluiten dat het kabinet ook participeert in een aandelenemissie en/of andere kapitaalinstrument(en) Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Het kabinet blijft hierover in een intensieve dialoog met de relevante stakeholders.

Het kabinet overweegt onder voorwaarden deel te nemen. Deze voorwaarden zien onder andere toe op (i) het behoud van voldoende zelfstandigheid van KLM, (ii) een blijvende focus op verdere herstructurering van de beide luchtvaartmaatschappijen en (iii) de zeggenschapsverhoudingen. De besluitvorming van het kabinet over en de precieze vormgeving van de

¹ Exacte benodigde bedrag wordt nog getoetst.

herkapitalisatie is nog afhankelijk van gesprekken met onder meer AFKL, KLM, de Franse staat en de Europese Commissie. Daarnaast zal KLM conform de Luchtvaartnota en de in het kader van het steunpakket gemaakte afspraken een cruciale bijdrage moeten blijven leveren aan de verduurzaming van de luchtvaart en het verminderen van de negatieve effecten van de luchtvaart op de leefomgeving.

Financieringen

Ons kenmerk
2020-0000250502

Omzetting lening en aandelenemissie

Indien wordt besloten tot herkapitalisatie op KLM-niveau dan zal de hierboven genoemde hybride eeuwigdurende obligatie voor KLM als eigen vermogen dienen onder de boekhoudkundige standaard IFRS. Dit in tegenstelling tot de huidige directe lening die als vreemd vermogen classificeert. Een omzetting van de lening heeft daardoor tot gevolg dat de schuldpositie van KLM afneemt met EUR 1 mld. en het eigen vermogen met eenzelfde bedrag toeneemt. Dit verbetert de solvabiliteit van de onderneming. Net als bij de directe lening ontvangt de Nederlandse staat ook een rentevergoeding over het uitgeleende nominale bedrag van de hybride eeuwigdurende obligatie (een zogenaamde couponrente). De hoogte van deze rente zal naar verwachting niet lager zijn dan de rente die thans wordt ontvangen op de directe lening. Naar verwachting zal ook deze eeuwigdurende obligatie op termijn worden afgelost omdat een onderneming naar een goedkopere manier van financieren zal zoeken en niet voor onbepaalde tijd deze couponrente wil betalen. Een omzetting van de lening in een hybride eeuwigdurende obligatie en het uitgeven van nieuwe hybride eeuwigdurende obligaties zal geen gevolgen hebben voor de aandelenverhoudingen binnen de onderneming.

De uitgifte van 214 mln. nieuwe aandelen in AFKL zorgt ervoor dat het belang van de huidige aandeelhouders verwatert als zij niet participeren in de uitgifte. Het totale aantal uitstaande aandelen neemt in dat geval immers significant toe van ca. 429 mln. naar 643 mln. Naar verwachting zal de Nederlandse staat de huidige aandeelhouders het recht geven om pro rata deel te nemen. De Nederlandse staat zou dan recht hebben op 14% van de nieuwe aandelen om zijn belang in AFKL gelijk te houden. Een eventuele deelname voor een groter belang dan deze 14% hangt af van de interesse van de overige aandeelhouders en de wijze waarop Air France-KLM de aandelen alloceert. Als de Nederlandse staat niet meedoet met de uitgifte dan zal het aandelenbelang van de staat in AFKL afnemen tot ca. 9,3% (60 mln. gedeeld door 643 mln. aandelen). De kosten van het deelnemen aan een eventuele aandelenemissie hangen af van de uitgifteprijs van de nieuwe aandelen. De uitgifteprijs is afhankelijk van de koers van het aandeel op dat moment en de interesse van investeerders in de uitgifte van het aandeel.²

Europese Commissie

De Europese Commissie (EC) zal een eventuele participatie van de Nederlandse en de Franse staat in een herkapitalisatie vooraf moeten goedkeuren. Financiële en economische belangen van de staat en de Franse staat in een herkapitalisatie vooraf moeten goedkeuren. Financiële en economische belangen van de staat
Voor kapitaalsteun heeft de EC, net als voor liquiditeitssteun, een tijdelijk kader opgesteld. De EC zal beoordelen of de steun noodzakelijk, passend en

² De slotkoers van Air France-KLM bedroeg op 15 december 2020 EUR 4,94. Bij een uitgifteprijs van EUR 4 bedragen de kosten voor de Nederlandse staat ca. EUR 120 mln., bij een uitgifteprijs van EUR 6 bedragen de kosten ca. EUR 180 mln. om het aandelenbelang op 14% te houden.

proportioneel is. De EC zal tevens een aantal beperkingen opleggen waaronder een verbod op uitkering van dividend en bonussen, en een verbod op het doen van acquisities (als 75% van de steun voor de herkapitalisatie nog uitstaat). Ook zal, in lijn met het tijdelijk kader, een minimumvergoeding voor de staat bepaald moeten worden om KLM te stimuleren de kapitaalinjectie terug te kopen. Na zes jaar moet de herkapitalisatiemaatregel van de staat tot minder dan 15% van het eigen vermogen van KLM zijn gedaald (anders dient een herstructureringsplan te worden aangemeld).

Financieringen

Ons kenmerk
2020-0000250502

Internationale en diplomatieke belangen

Internationale en diplomatieke belangen

Internationale en diplomatieke belangen De komende tijd zullen de gesprekken met de verschillende stakeholders, waaronder ook de EC, verder gevoerd worden om een beter beeld te krijgen van mogelijke voorwaarden die de EC zal stellen aan een herkapitalisatie.

Vervolgproces

De komende weken zullen wij u informeren over (de voortgang van) de mogelijke participatie van de Nederlandse staat aan de herkapitalisatie. Hiermee neemt het kabinet de eigen informatieplicht en uw informatie- en budgetrecht in acht. Zoals hierboven reeds aangegeven ziet het kabinet deze brief als de start van de zogenaamde voorhangprocedure. Het besluit van de omzetting van de lening en het besluit voor een eventuele effectuering tot deelname aan de aandelenemissie en/of andere type kapitaalinstrumenten worden voorgehangen, waarbij beide Kamers vertrouwelijk vragen kunnen stellen.

Het kabinet spant zich zoveel mogelijk in om de reguliere termijnen van de voorhangprocedure in acht te nemen, maar heeft maar ten dele invloed op het tijdpad dat de onderneming voorstelt.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Eenstemming met artikel 4.7 van de Comptabiliteitswet (CW) verzoekt het kabinet uw Kamer een verkorte voorhangprocedure in acht te nemen zodat de Nederlandse staat tijdig zijn besluit kenbaar kan maken aan de onderneming.

Wanneer het plan voor herkapitalisatie definitief is en de onderneming hierover een persbericht publiceert, zullen wij beide Kamers der Staten-Generaal middels een openbare brief informeren. Indien het kabinet heeft besloten te participeren, dan zal tevens een incidentele suppletoire begroting worden aangeboden ten behoeve van autorisatie, vergezeld van een ingevuld garantiekader risicoregelingen. Op dat moment zal met een beroep op artikel 2.27 CW tot omzetting van de lening door de staat worden overgegaan omdat uitstel van de omzetting van de lening niet in het belang is van het Rijk. Bij effectuering van het besluit tot deelname aan de aandelenemissie of in een ander type kapitaalinstrument geldt hetzelfde. Tot die tijd blijft deze brief vertrouwelijk ter

³ Dit is het tijdvak waarin de onderneming geen markttransacties zoals het aantrekken van eigen vermogen mag uitvoeren.

inzage liggen. Indien wenselijk kan het kabinet zijn voornemen verder toelichten. Hierbij dienen echter wel aanvullende maatregelen genomen te worden om de vertrouwelijkheid van koersgevoelige informatie te borgen.

Financieringen

Ons kenmerk
2020-0000250502

Hoogachtend,

de minister van Financiën

Persoonsgegevens

W.B. Hoekstra

de minister van Infrastructuur en Waterstaat

Persoonsgegevens

C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Directie Financieringen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum

Betreft

17 JAN 2021
Beantwoording vertrouwelijk schriftelijk overleg inzake
mogelijke herkapitalisatie Air France - KLM

Geachte voorzitter,

Hierbij sturen wij u onze reactie op de inbreng van uw Kamer in het kader van een vertrouwelijk schriftelijk overleg over de vertrouwelijke Kamerbrief van 17 december 2020 inzake 'Mogelijke herkapitalisatie Air France - KLM'.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Nadat de besluitvorming over herkapitalisatie definitief is, en de onderneming hier een persbericht over heeft gepubliceerd, zal het kabinet beide Kamers informeren hierover door middel van een openbare Kamerbrief. Net als de brief van 17 december 2020 zal deze brief tot die tijd vertrouwelijk ter inzage liggen.

Mochten relevante ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, dan zal het kabinet uw Kamer informeren.

Hoogachtend,

de minister van Financiën, de minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Persoonsgegevens

W.B. Hoekstra

C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga

¹ Dit is het tijdvak waarin de onderneming geen markttransacties zoals het aantrekken van eigen vermogen mag uitvoeren.

Beantwoording van de schriftelijke vragen en opmerkingen bij de vertrouwelijk ter inzage gelegde brief inzake 'Mogelijke herkapitalisatie Air France – KLM'.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-0000003071

REACTIE VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN EN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Allereerst willen wij de leden van de fracties van de VVD, CDA, D66, GroenLinks, SP, PvdA en ChristenUnie danken voor hun belangstelling voor de mogelijke herkapitalisatie van Air France-KLM, hun reactie hierop en de gestelde vragen. Wij hebben onze reactie ingedeeld in een aantal onderwerpen en zullen deze in onderstaande volgorde behandelen.

- I. Situatie KLM en overwegingen en inzet kabinet
- II. Vormgeving steun
- III. Voorwaarden
  - a. Duurzaamheid en bijdrage overige stakeholders
  - b. Governance
  - c. Overig
- IV. Zeggenschapsverhoudingen en positie Nederlandse staat
- V. Europese Commissie
- VI. Proces

I. Situatie KLM en overwegingen en inzet kabinet

Het lid van de VVD-fractie vraagt naar het overleg over de bezuinigingen bij Air France en wat het gevolg is als Air France niet slaagt in die bezuiniging.

De Nederlandse staat heeft goed contact met de onderneming waarbij ook steeds wordt aangegeven dat het belangrijk is dat Air France en KLM efficiencyverbeteringen doorvoeren om de crisis door te komen en in de toekomst financieel gezond te zijn. De onderneming werkt hier hard aan. De relatieve FTE-reductie bij Air France en KLM is vergelijkbaar. Air France voert ook herstructureringen door in het binnenlandse netwerk door een sterke reductie van het netwerk waar een goede TGV-verbinding is. De herstructurering is voor beide luchtvaartmaatschappijen belangrijk om weer te herstellen als groep. De Nederlandse staat heeft in het steunpakket voor KLM afspraken gemaakt over de herstructurering om de beïnvloedbare kosten met 15% te verlagen. De Nederlandse staat heeft hier geen afspraken met Air France over gemaakt, omdat het steunpakket niet aan Air France-KLM is verstrekt, maar louter aan KLM.

De VVD-fractie vraagt naar berichtgeving over medewerkers van HOP!, een dochter van Air France-KLM, die een bonus zouden krijgen als ze zouden overstappen binnen het concern.

De onderneming, Air France-KLM, is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering waaronder het overplaatsen van medewerkers binnen het concern. Zoals eerder aangegeven, vindt het kabinet dit geen tijd voor bonussen. Het bonusverbod zoals beschreven in de brief is een van de voorwaarden van het steunpakket aan KLM.

Het lid van de fractie van GroenLinks en het lid van de SP-fractie vragen wat het doel is van de herkapitalisatie en of nationalisatie ook is overwogen.

Het intercontinentale bestemmingsnetwerk op Schiphol is van groot belang voor het publieke belang, de Nederlandse economie en werkgelegenheid in Nederland. KLM is cruciaal voor het uitgebreide bestemmingsnetwerk op Schiphol. Daarmee

is KLM dus ook van groot belang voor de Nederlandse economie. Dat is dan ook de reden dat de Nederlandse staat in gesprek is met Air France-KLM, KLM en de Franse staat over een eventuele herkapitalisatie. Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Hierbij worden alle verschillende opties bekeken en onderzocht met behulp van adviseurs. Door KLM te nationaliseren (onteigenen huidige aandeelhouders) wordt de vermogenspositie van KLM niet verbeterd. Een nationalisatie van KLM zou betekenen dat de staat 100% eigenaar wordt en dat de huidige aandeelhouders gedwongen worden hun aandelen te verkopen. De bestaande aandeelhouders zouden daar dan een vergoeding voor krijgen, maar het bedrijf krijgt hier geen kapitaalsversterking door en dit verandert de vermogenspositie van de onderneming dus niet. Om die reden is dit dan ook geen oplossing voor het verbeteren van de vermogenspositie. Daarnaast komt uit analyses naar voren dat het, onder de huidige omstandigheden, nog steeds de beste optie voor KLM is om in de groep te blijven. Dit komt onder andere door de belangrijke code sharing overeenkomsten (waarbij meerdere vliegtuigmaatschappijen gezamenlijk stoelen aanbieden op dezelfde vlucht), joint ventures (met o.a. Delta en China Eastern) en de dual hub strategie van Air France-KLM, maar ook door de verwachting dat er toenemende concentratie zal plaatsvinden en dat synergievoordelen van een groep van groot belang zijn.

Het lid van de fractie van GroenLinks, het lid van de ChristenUnie-fractie, het lid van de D66-fractie en het lid van de PvdA-fractie vragen of de huidige inschatting van de kapitaalbehoefte voldoende zal zijn en wat er gebeurt als blijkt dat het onvoldoende is. Daarnaast vraagt een lid van de D66-fractie wat wordt bedoeld met dat op 'lange' termijn de hoge schuldenpositie niet houdbaar is.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Het doel van de herkapitalisatie is om de huidige scheve verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen te herstellen, waardoor de onderneming zichzelf, nu en in de toekomst, weer (zelfstandig) kan financieren. De onderneming heeft leningen bij verschillende externe financiers. Dit ziet bijvoorbeeld op financiering van vliegtuigen. Afhankelijk van de termijnen van deze leningen, zullen de leningen op een bepaald moment moeten worden geherfinancierd en afhankelijk van de afspraken in de leningsdocumentatie zal de onderneming een bepaalde verhouding schuld en eigen vermogen moeten hebben om dat te kunnen doen. Dit kan ervoor zorgen dat bepaalde financiers geen lening zouden willen verstrekken als de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen te scheef is of dat bepaalde financiers een lening kunnen opeisen als de eigen vermogen positie niet wordt versterkt. Hiervoor is het dus van belang om de verhouding weer recht te trekken.

De Nederlandse staat is in overleg met de onderneming en de Franse staat over de herkapitalisatie. Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat Op basis van de huidige inzichten geeft Air France-KLM aan dat de gehele groep een kapitaalbehoefte heeft tussen Vertrouwelijke bedrijfsinformatie daarvan naar verwachting EUR 1,8 miljard voor KLM nodig is (uitgaande van de meest recente financiële prognose van KLM). De hoogte van de kapitaalbehoefte wordt nog verder onderzocht. Afhankelijk van het meest realistische scenario zal de kapitaalbehoefte worden bepaald en zal het hoger of minder hoog uitvallen. De snelheid van het herstel in de sector is hiervoor, onder andere, van belang. Met behulp van onze externe adviseurs analyseren wij de onderbouwing van de kapitaalbehoefte en de prognoses van herstel zodat een zo robuust mogelijk beeld wordt geschetst. Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-0000003071

Financiële en economische belangen van de staat

Met behulp van de analyses van de adviseurs proberen we ook zo goed als mogelijk het risico te verkleinen dat de onderneming op korte termijn meer kapitaal nodig blijkt te hebben of dat de Nederlandse staat kapitaal verschafft dat ook door private partijen kan worden verschafft. Indien, door op dit moment onvoorziene omstandigheden, blijkt dat de herkapitalisatie toch onvoldoende is, zal op dat moment bekeken moeten worden wat de situatie is en wat de inzet van de Nederlandse staat is.

Het lid van de GroenLinks-fractie vraagt wanneer de keuze wordt gemaakt of de Nederlandse staat participeert in de holding.

De Nederlandse staat is in overleg met de onderneming, Air France-KLM, en de Franse staat over de herkapitalisatie. Hierbij wordt gekeken naar de kapitaalbehoefte, de voorwaarden voor participatie en de noodzaak voor participatie van de Nederlandse staat. Afhankelijk van hoe de gesprekken verlopen, zal het kabinet een keuze maken over de participatie in de holding en/of op KLM-niveau.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

II. Vormgeving

Het lid van de VVD-fractie vraagt wat de precieze omvang van de steun is, of het om nieuw kapitaal of omgezette schuld gaat, welke vorm de steun krijgt, of de staat aanvullende garanties stelt en of er zekerheden op bepaalde activa gevestigd worden. Het lid van de D66-fractie vraagt naar de hoogte van de rente op de hybride eeuwigdurende obligatie en wanneer er meer zekerheid is over de exacte vormgeving. Daarnaast vragen het lid van de VVD-fractie en het lid van de D66-fractie beiden of de steun aan de holding of aan KLM verstrekt wordt.

Zoals aangegeven in de vertrouwelijke brief van 17 december 2020, staat de precieze vormgeving van de potentiële kapitaalsteun nog niet vast. Het kabinet overweegt de directe lening aan KLM om te zetten (ad EUR 1 mld.) in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument. Gezien de kapitaalbehoefte van KLM bekijkt het kabinet ook de voor- en nadelen van participatie in een aandelenemissie en/of andere kapitaalinstrument(en). De omvang van de steun zal maximaal gelijk zijn aan de kapitaalbehoefte van KLM, die volgens de meest recente financiële prognose EUR 1,8 mld. bedraagt. De berekening en onderbouwing van de kapitaalbehoefte van de onderneming wordt nog verder onderzocht en is nog onderwerp van gesprek. Afhankelijk van het meest realistische scenario zal de kapitaalbehoefte worden bepaald en zal het hoger of minder hoog uitvallen.

Bij de omzetting van de directe lening in de hybride eeuwigdurend schuldinstrument gaat het om bestaande schuld die wordt omgezet in (quasi-) eigen vermogen. Bij participatie in een aandelenemissie en/of andere kapitaalinstrumenten zal het om nieuw kapitaal gaan. Net als bij de directe lening zal de Nederlandse staat een rentevergoeding ontvangen over het uitgeleende nominale bedrag van de hybride eeuwigdurend schuldinstrument (een zogenaamde couponrente). De hoogte van deze rente is nog niet vastgesteld maar zal naar verwachting niet lager zijn dan de rente die momenteel geldt voor

de directe lening (jaar 1: EURIBOR + 6,25%, jaar 2, 3: EURIBOR + 6,75%, jaar 4,5,6: EURIBOR + 7,75%).

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

Het steunpakket uit de zomer van 2020 bestond onder meer uit een garantie op een banklening van EUR 2,4 mld. In het voorliggende herkapitalisatieplan zal de bestaande garantie ongewijzigd blijven, en worden er geen aanvullende garantieregelingen getroffen. De staat zal geen zekerheden op bepaalde activa vestigen. Het gaat immers om (instrumenten met een karakter van) eigen vermogen, waarbij dergelijke zekerstellingen niet mogelijk zijn.

Voor iedere mogelijke vorm van steun die de Nederlandse staat eventueel zal verstrekken geldt dat dit bestemd zal moeten zijn voor KLM. Of de steun verstrekt wordt op niveau van KLM of op niveau van de holding is afhankelijk van (de eigenschappen van) het financiële instrument waarmee de staat zou participeren. Zo zal het omzetten van de directe lening in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument, naar verwachting, op KLM-niveau plaatsvinden, maar zal participatie in een aandelenemissie, naar verwachting, op het niveau van Air France-KLM gebeuren.

De komende periode wordt de precieze vormgeving van de mogelijke steun verder uitgewerkt.

Het lid van de VVD-fractie vraagt naar de exit strategie van de Nederlandse en Franse staat, in het bijzonder ten aanzien van de eeuwigdurende lening. Het lid van de D66-fractie vraagt met welke waarschijnlijkheid de herkapitalisatiemaatregelen in de toekomstscenario's van het kabinet tot minder dan 15% van het eigen vermogen van KLM zijn gedaald.

De exit strategie is verschillend bij participatie door middel van omzetting van de directe lening in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument en bij participatie in de aandelenemissie. Een hybride eeuwigdurend schuldinstrument zal naar verwachting op termijn worden afgelost door KLM, omdat een onderneming naar een goedkopere manier van financieren zal zoeken en niet voor onbepaalde tijd de couponrente (welke op vooraf bepaalde momenten zal worden verhoogd) wil betalen. De hierboven genoemde rentepercentages (oplopend tot EURIBOR + 7,75%) zijn gebaseerd op de huidige risico-opslag. Bij een herstel van de sector is de verwachting dat de markt een lagere risico-opslag zal vragen. Het exacte moment van aflossing is moeilijk aan te geven.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Daarnaast stelt ook de Europese Commissie voorwaarden ten aanzien van afbouw van de steun van een lidstaat aan een onderneming. De Nederlandse staat is momenteel nog met de Europese Commissie in gesprek.

Het lid van de D66-fractie vraagt om meer informatie over de inzet van het kabinet ten aanzien van de gekozen instrumenten en de verhouding tussen de verschillende onderdelen, alsmede de adviezen van de externe adviseurs. Het lid van de SP-fractie vraagt wat de voor- en nadelen zijn van obligaties in plaats van aandelen in dit stadium.

Bij een hybride eeuwigdurend schuldinstrument loopt de staat het risico dat het schuldinstrument niet (volledig) wordt terugbetaald. Voor het risico dat de staat loopt, ontvangt het een jaarlijkse rente. Wat in dit geval gezien kan worden als een bijkomend voordeel is dat door het omzetten van de directe lening geen 'nieuwe uitgaven' vanuit de staat benodigd zijn, het gaat uitsluitend om het veranderen van de voorwaarden op het al bestaande instrument (de directe lening). Bij aandelen loopt de staat eveneens het risico dat het de (volledige) oorspronkelijke inleg niet meer terugkrijgt (bijvoorbeeld door koersdaling of faillissement). Als vergoeding voor dit risico ontvangt een aandeelhouder (mogelijk) dividend, en het maakt koerswinst wanneer het goed gaat met het bedrijf en de aandelen verkoopt. Daarnaast wordt invloed verkregen door de zeggenschap die voortvloeit uit het aandeelhouderschap. Wat in dit geval gezien kan worden als een nadeel is dat de (additionele) zeggenschap van de staat mogelijk kan verwateren indien op een later moment nog meer aandelen worden uitgegeven en de Nederlandse staat niet deelneemt in deze uitgifte.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

Het kabinet overweegt de directe lening aan KLM (ad EUR 1 mld.) om te zetten in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument, waarmee KLM in (een groot deel van) de kapitaalbehoefte kan voorzien. Gezien de kapitaalbehoefte van KLM valt op voorhand echter niet uit te sluiten dat het ook noodzakelijk zal zijn te participeren in een aandelenemissie en/of andere kapitaalinstrument(en). Gedurende het traject heeft de staat zich door verschillende adviseurs laten adviseren over de eigenschappen van de verschillende financiële instrumenten.

III. Voorwaarden

De leden van de D66-fractie constateren dat de voorwaarden waaronder het kabinet overweegt deel te nemen niet erg concreet zijn geformuleerd.

In de Kamerbrief wordt benoemd dat de voorwaarden toezien op (i) behoud van voldoende zelfstandigheid van KLM (o.a. hoofdkantoor en netwerkplanning) (ii) een blijvende focus op verdere herstructurering van beide luchtvaartmaatschappijen en (iii) de zeggenschapsverhoudingen. Het is in deze fase – waarin de gesprekken nog lopen – niet opportuun om deze voorwaarden scherper te formuleren. Er zijn meerdere manieren waarop aan elk van deze voorwaarden kan worden voldaan. Hoe de onderneming aan deze voorwaarden kan voldoen, wordt momenteel onderzocht in de gesprekken die hierover gevoerd worden. Voorop staat dat het publieke belang, dat wil zeggen de netwerkfunctie van Schiphol via KLM, geborgd blijft.

a. Duurzaamheid en bijdrage overige stakeholders

De leden van de GroenLinks- en PvdA- fractie vragen of er aanvullende eisen worden gesteld op het gebied van duurzaamheid.

Er worden ten aanzien van duurzaamheid nu geen extra eisen gesteld. Zoals in de Kamerbrief van 17 december is aangegeven zal KLM conform de Luchtvaartnota en de in het kader van het steunpakket gemaakte afspraken een cruciale bijdrage moeten blijven leveren aan de verduurzaming van de luchtvaart en het verminderen van de negatieve effecten van de luchtvaart op de leefomgeving.

De leden van de D66-, GroenLinks- en PvdA-fractie vragen welke bijdrage andere stakeholder/ketenpartners leveren aan de herkapitalisatie. Het lid van de PvdA-fractie stelt deze vraag mede in licht van de motie Nijboer en het lid van de

GroenLinks-fractie vraagt daarbij hoe uitvoering wordt gegeven aan de motie Snels.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

Bij het verstrekken van de directe lening (EUR 1 mld.) en garantie op banklening (EUR 2,4 mld.) zijn eisen gesteld voor wat betreft de betrokkenheid van andere stakeholders zoals de banken en andere aandeelhouders. Daarnaast is een bijdrage door andere ketenpartners van KLM en Air France – KLM ook onderdeel van het herstructureringsplan dat op 3 november 2020 is goedgekeurd door de staat. Deze voorwaarden blijven na de omzetting van de directe lening van kracht.

b. Governance

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of er in het kader van de herkapitalisatie afspraken worden gemaakt over de governance van Air France – KLM inclusief het behoud van de zelfstandigheid van KLM. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of er gegeven de verhouding met de Fransen, de governancestructuur en het enkel steunen van de Nederlandse delen er voldoende vertrouwen is voor het bouwen aan een toekomstbestendig Air France KLM.

Er zijn op dit moment geen redenen om aan te nemen dat de juridische zelfstandigheid van KLM ter discussie wordt gesteld door Air France-KLM of de Franse staat. Zoals aangegeven in de vertrouwelijke brief van 17 december 2020 is het behoud van voldoende zelfstandigheid van KLM een van de voorwaarden voor participatie van de Nederlandse staat aan de herkapitalisatie.

Zowel de Nederlandse als de Franse staat is geïmmiteerd aan een toekomst van beide luchtvaartmaatschappijen binnen Air France- KLM. Vanuit Air France-KLM en de Franse staat is er begrip voor het feit dat de Nederlandse Staat haar eventuele inbreng aan herkapitalisatie met name richt op KLM, zoals ook het geval was bij het steunpakket van afgelopen zomer.

c. Overig

De leden van de D66- en GroenLinks-fractie vragen of er extra eisen worden gesteld aan het niet toekennen van bonussen aan de bestuurders van het bedrijf, dit mede in het licht van de motie van het lid Van Dijck. De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie vragen of er eisen worden gesteld aan de toekomstige bedrijfsvoering.

Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat. Het wettelijke kader hiervoor betreft de tijdelijke kaderregeling inzake staatsteun ter ondersteuning van de economie vanwege de COVID-19 uitbraak. In dit kader zijn de criteria vastgesteld op basis waarvan lidstaten overheidssteun mogen verschaffen in de vorm van eigenvermogens- en/of hybride kapitaalinstrumenten. Binnen dit kader geldt een verbod op het uitkeren van dividend en bonussen en het doen van acquisities zolang 25% of meer van de kapitaalsteun nog uitstaat. Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat. Het steunpakket voor KLM is reeds afgesproken dat zij geen dividend mogen uitkeren gedurende de looptijd van dit steunpakket.

Voor de onderneming is herstructurering van groot belang om weer te kunnen

herstellen na de crisis en om een belangrijke, concurrerende speler te zijn in de luchtvaartsector. De Nederlandse staat onderstreept dit belang. De uitvoering van het herstructureringsplan wordt gemonitord door de state agent.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

IV. Zeggenschapsverhoudingen en positie Nederlandse staat

De leden van de CDA-, GroenLinks-, ChristenUnie- en VVD-fractie vragen naar de gevolgen van de herkapitalisatie voor de (beoogde) zeggenschapsverhoudingen en de eventuele gevolgen hiervan op onder meer de "slots" en het vermogen van de Nederlandse staat om orde op zaken te stellen bij Air France. Eveneens wordt gevraagd naar de afwegingen van het kabinet daarbij, ook in relatie tot de aandelenaankoop van februari 2019. Het lid van de SP-fractie vraagt hoe het kabinet poogt de invloed in Air France-KLM te vergroten.

Het enkel omzetten van de staatsleningen in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument zal niet leiden tot een wijziging in de aandelenverhoudingen binnen de onderneming. Dit is inherent aan de keuze voor het instrument. Bij een aandelenuitgifte kan de zeggenschapsverhouding wel wijzigen. Dit is afhankelijk van de deelname van de bestaande aandeelhouders. Als een bestaande aandeelhouder niet of niet volledig deelneemt aan een aandelenuitgifte zal het aandeel van die aandeelhouder in Air France-KLM verwateren terwijl het aandeel van een aandeelhouder die wel participeert op niveau blijft of mogelijk groeit. Indien de aandelen die uitgegeven worden, niet worden opgepakt door bestaande aandeelhouders, kunnen mogelijk ook nieuwe partijen toetreden tot het kapitaal van Air France-KLM. Uiteindelijk zijn de aandelen van Air France-KLM vrij verhandelbaar op de beurs en is wijziging in de zeggenschapsverhoudingen dus ook na de aandelenuitgifte mogelijk.

Zoals benoemd in de vertrouwelijke Kamerbrief van 17 december 2020 valt het, gezien de kapitaalbehoefte van KLM (ca. EUR 1,8 mld. naar huidige verwachting), op voorhand niet uit te sluiten dat het kabinet ook participeert in een aandelenemissie [Vertrouwelijke bedrijfsinformatie]

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie [Vertrouwelijke bedrijfsinformatie] In de verwachting zullen alle bestaande aandeelhouders bij een eventuele aandelenemissie begin 2021 het recht krijgen om pro rata te participeren waardoor het belang in Air France-KLM gelijk blijft. Indien de Nederlandse staat besluit gebruik te maken van deze mogelijkheid zal het belang van de Nederlandse staat in Air France-KLM [Vertrouwelijke bedrijfsinformatie] dus gelijk blijven (huidige 14%).

Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat en het belang van de staat of remedies voor het behoud van de mededinging moeten worden opgelegd, bekijkt de Europese Commissie of een luchtvaartmaatschappij een significante marktpositie heeft op een luchthaven en of deze luchthaven capaciteitsrestricties heeft. [Internationale en diplomatieke belangen]

Internationale en diplomatieke belangen

In februari 2019 heeft het kabinet besloten tot de aankoop van een aandelenbelang van 14% in Air France-KLM. Het voornaamste doel van deze aankoop was om het Nederlandse publieke belang beter te borgen. Dit is inmiddels gebeurd door het verlengen van de opzegtermijn van de staatsgaranties. Daarnaast heeft de Nederlandse staat een betere informatiepositie en ook een stem in de besluitvorming van Air France-KLM. In eerdere kwesties en ook bij de herkapitalisatie is dit gebleken. De Nederlandse staat is een belangrijke gesprekspartner van de onderneming en van de andere grote aandeelhouders. Daarbij speelt ook mee dat Air France een grotere kapitaalbehoefte heeft en de Nederlandse staat zich richt op het bijdragen aan het oplossen van het kapitaalprobleem van KLM. De Franse staat richt zich primair op het oplossen van het kapitaalprobleem van Air France.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-0000003071

Financiële en economische belangen van de staat

De aankoop van het aandelenbelang van februari 2019 maakte onderdeel uit van een breder beleid om de invloed op het Nederlandse publieke belang dat met Air France-KLM gemoeid was te vergroten. De aandelenaankoop diende te worden gezien als een belangrijk sluitstuk van het borgen van dit publieke belang omdat invloed en formele zeggenschap op het hoogste niveau werd geregeld. Naast de aandelenaankoop was het beleid gericht op borgen van het publiek belang via andere wegen, zoals het versterken van de staatsgaranties. Het versterken van de staatsgaranties is gerealiseerd in het steunpakket van afgelopen zomer met de verlening van de opzegtermijn naar 5 jaar.

De leden van de D66-fractie vragen wat het kabinet bedoelt met een afname van "invloed" van de Nederlandse staat als Nederland niet of niet op vergelijkbare wijze participeert als de Franse staat en hoe dit zich verhoudt tot het wel of niet meedoen via de drie verschillende instrumenten (omzetten directe leningen, aankoop nieuwe hybride perpetuïals en aankoop nieuw uit te geven aandelen).

Het is de verwachting dat de informele invloed van de Nederlandse staat zal afnemen als de Nederlandse staat niet bereid is om te participeren in de herkapitalisatie – via de omzetting van de staatlending en/of de aandelenuitgifte. De Nederlandse staat committeert zich dan (nog) niet aan het ondersteunen van de onderneming en daarmee zal de Nederlandse staat in de toekomst een minder belangrijke gesprekspartner zijn voor de onderneming en de andere grote aandeelhouders. Indien de Nederlandse staat wel deelneemt, is het de verwachting dat de informele grotendeels invloed kan worden behouden. Als de Nederlandse staat deelneemt aan de herkapitalisatie door de omzetting van de lening en niet deelneemt aan de aandelenuitgifte dan behoudt de Nederlandse staat de informele invloed.

Financiële en economische belangen van de staat

Wel zal dit, zoals hierboven aangegeven, leiden tot een verwatering van het aandeel in Air France-KLM en daarmee zorgen voor een afname van de formele zeggenschap. De grotere kapitaalbehoefte van Air France (ten opzichte van KLM) zal naar verwachting zorgen voor een grotere deelname van de Franse staat aan de herkapitalisatie de zeggenschapsverhouding tussen de Nederlandse staat en de Franse staat sowieso uit elkaar kan gaan lopen.

V. Europese Commissie

Het lid van de VVD-fractie vraagt welk kader de Europese Commissie hanteert om te omvang van de financiering te beoordelen, of een exit deel uit maakt van de voorwaarden en wanneer de Europese Commissie zich uitspreekt over de remedies. Daarnaast vraagt het lid van de VVD-fractie of het kabinet een

inschatting kan maken van de te verwachten remedies en of het kabinet ervoor staat dat het lijnennetwerk van KLM intact blijft.

Directie Financieringen

De Europese Commissie zal de herkapitalisatiesteun van de Nederlandse overheid beoordelen op grond van het tijdelijk steunkader i.v.m. COVID19. Aan deze steun stelt de Europese Commissie verschillende voorwaarden. Eén daarvan is de exit van de staat uit het kapitaal van het betrokken bedrijf. Zo moet de exit van de staat bij een beursgenoteerd bedrijf binnen 6 jaar plaatsvinden.

Ons kenmerk
2021-000003071

De eerste gesprekken met de Europese Commissie over het notificatietraject zijn gestart. Bij de beoordeling zal de Europese Commissie ook kijken naar de marktpositie van KLM op luchthaven Schiphol en zal mogelijk remedies opleggen. De Europese Commissie heeft dat eerder ook gedaan bij de goedkeuring van de kapitaalsteun voor Lufthansa.

Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat

Het lid van de D66-fractie vraagt of het verbod van de Europese Commissie op bonussen op alle typen variabele beloningen ziet en of de maatregelen op KLM of op holding niveau slaan.

In het tijdelijk steunkader van de Europese Commissie is opgenomen dat zolang niet tenminste 75% van de herkapitalisatiemaatregelen is afgelost, elk lid van het management van de begunstigde niet hoger mag zijn dan het vaste deel van zijn/haar beloning op 31 december 2019. In geen geval mogen bonussen of andere varianten of vergelijkbare beloningselementen worden betaald.

Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat Wanneer de Nederlandse steun wordt geoormdet voor KLM of direct aan KLM wordt verleend, kan worden verwacht dat de Europese Commissie hieraan gevolgen verbindt voor bonussen bij KLM.

Het lid van de SP-fractie vraagt of Europese regels een belemmering vormen voor het eventueel vergroten van de zeggenschap van de Nederlandse staat in KLM.

Wanneer uitbreiding van de zeggenschap in KLM betekent dat er op de één of andere manier (kapitaal) steun wordt gegeven aan Air France – KLM en/of KLM dan zal dat conform de Europese staatssteunregels moeten plaatsvinden.

VI. Proces

Het lid van de VVD fractie merkt op dat de brief te weinig feitelijke informatie bevat om te kwalificeren voor de voorhangprocedure als bedoeld in art 4.7 CW.

Het is aan de Kamers om te bepalen of voldoende informatie over de voorgehangen besluiten beschikbaar is. De CW biedt de gelegenheid aanvullende vragen te stellen als onderdeel van de voorhangprocedure. De Kamers hebben daar ook gebruik van gemaakt, zoals blijkt uit deze brief en de technische briefing met de Eerste Kamer. Wel moet bedacht worden dat in dit stadium niet alle onzekerheden kunnen worden weggelaten. Zo is niet bekend hoe de corona crisis zich verder zal ontwikkelen en welke impact dat zal hebben op de situatie

van KLM en de holding. Ook is sprake van voortgaande gesprekken met zowel de Franse Staat als met de board van Air France-KLM en de Europese Commissie. De Kamer wordt uiteraard geïnformeerd indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen.

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-0000003071

Het lid van de D66-fractie geeft aan dat het niet duidelijk is welk bedrag voor stap 1 of voor stappen 1 en 2 geldt. Samen met de ChristenUnie en VVD-fractie stelt D66 daarnaast de vraag voor welke stappen het kabinet deze brief als de start van een voorhangprocedure wenst te beschouwen.

Het kabinet is voornemens om potentieel mee te doen aan de herkapitalisatie voor een bedrag dat maximaal gelijk is aan de kapitaalbehoefte van KLM. Dit is naar verwachting EUR 1,8 mld (uitgaande van de meest recente financiële prognose). Het kabinet overweegt in dit kader de mogelijke omzetting van de directe lening aan KLM (ad EUR 1 mld.) in een hybride eeuwigdurend schuldinstrument, die wordt uitgegeven door KLM en waar de rentepercentages van de huidige lening het uitgangspunt vormen. Gezien de kapitaalbehoefte van KLM valt op voorhand niet uit te sluiten dat het kabinet ook participeert in een aandelenemissie en/of andere kapitaalinstrument(en).

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Zo zou bijvoorbeeld besloten kunnen worden voor 14% te participeren in de aandelenemissie¹. Een dergelijke handeling, welke niet als doel heeft om het relatieve belang van de staat in het eigen vermogen van de betrokken rechtspersoon te verhogen, hoeft volgens de CW niet te worden voorgehangen. Desalniettemin wil het kabinet de Kamer ook bij dit mogelijke aspect van de herkapitalisatie betrekken.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie De positie van de Nederlandse staat zal voor die tijd bekend moeten zijn.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Met de vertrouwelijke brief die verstuurd is op 17 december 2020 is zowel het besluit van de omzetting van de lening en het besluit voor een eventuele effectuering tot deelname aan de aandelenemissie en/of andere type kapitaalinstrumenten voorgehangen. Bij een eventuele vervolgstap die uitgaat boven het bedrag van EUR 1,8 mld zal er een nieuwe procedure moeten worden voorgehangen aan beide Kamers.

Het lid van de ChristenUnie vraagt wat de verwachte timing is van de drie onderdelen, te weten 1) omzetting van de lening naar obligaties, 2) aandelenemissie en 3) aankoop van aandelen.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

¹ De slotkoers van Air France-KLM bedroeg op 4 januari 2021 EUR 4,87.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Directie Financieringen

Ons kenmerk
2021-000003071

Het lid van de fractie van ChristenUnie vraagt wanneer en op welke wijze de minister verwacht publiek te communiceren over de te nemen stappen? De leden van de GroenLinks en ChristenUnie fractie vragen daarnaast om een nadere toelichting op de verwerking van de budgettaire consequenties voor de rijksbegroting.

Nadat de besluitvorming over herkapitalisatie definitief is, en de onderneming hier een persbericht over heeft gepubliceerd, zal het kabinet beide Kamers informeren hierover door middel van een openbare Kamerbrief. Omdat er voor de onderneming een black-out periode geldt van 19 januari 2021 tot 18 februari 2021, is het niet de verwachting dat dit voor die tijd zal gebeuren.

De budgettaire consequenties van een nieuw steunpakket zullen landen op artikel 3 (Financieringsactiviteiten publiek-private sector) van de begroting van Financiën & Nationale Schuld. In juni 2020 is middels een incidentele suppletoire begrotingswet (ISB) het eerdere steunpakket aan KLM budgettair verwerkt. Voor het nieuwe steunpakket zal eveneens een suppletoire begrotingswet ter goedkeuring aan de kamer worden voorgelegd, vergezeld van een nieuw garantiekader risicoregelingen. Dit betekent dat de Kamer een (eerste) ISB tegemoet kan zien bij de voorziene omzetting van de lening naar een hybride eeuwigdurend schuldinstrument. Deze omzetting zal naar verwachting beperkte budgettaire gevolgen hebben voor de rente-ontvangsten. Ook voor deelname aan de aankoop van aandelen zal verwerking in een (incidentele suppletoire) begroting nodig zijn. Financiële en economische belangen van de staat

Financiële en economische belangen van de staat

Gezien de korte doorlooptijd tussen openbaarmaking van de voornemens en de daadwerkelijke omzetting van de lening dan wel deelname aan de emissie, is het waarschijnlijk niet mogelijk de ISB voorafgaand aan de uitvoering te laten autoriseren door beide Kamers. Om die reden wordt in dat geval een beroep gedaan op artikel 2.27 CW om tot omzetting van de lening door de staat over te gaan omdat uitstel van de omzetting van de lening niet in het belang is van het Rijk. Bij effectuering van het besluit tot deelname aan de aandelenemissie of in een ander type kapitaalinstrument geldt hetzelfde. In alle gevallen zal de ISB altijd nog ter autorisatie aan beide Kamers worden voorgelegd, overeenkomstig het budgetrecht.

² Dit is het tijdvak waarin de onderneming geen markttransacties zoals het aantrekken van eigen vermogen mag uitvoeren.

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Directie Financieringen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2021-0000023569

Bijlagen

Beantwoording voorgezet
vertrouwelijk schriftelijk
overleg inzake
herkapitalisatie Air France -
KLM

04 FEB 2021

Datum

Betreft Beantwoording voortzetting vertrouwelijk schriftelijk
overleg inzake herkapitalisatie Air France-KLM

Geachte voorzitter,

Hierbij sturen wij u onze reactie op de inbreng van uw Kamer in het kader van de voortzetting van het vertrouwelijk schriftelijk overleg inzake de herkapitalisatie van Air France – KLM.

Op 21 januari 2021 is een kapitaalverzoek van KLM ontvangen voor een versterking van het eigen vermogen met EUR 1,3 mld. Dit verzoek is gebaseerd op de meest recente financiële prognoses van de onderneming. De verwachte kapitaalbehoefte van KLM is daarmee naar beneden bijgesteld vergeleken met de prognose daterende van december 2020, waarin nog werd uitgegaan van een kapitaalbehoefte van EUR 1,8 mld. Dit komt volgens KLM met name door positievere vooruitzichten voor het jaar 2021 door de beschikbaarheid van een vaccin en betere resultaten voor 2020 dan waarin de vorige prognose vanuit werd gegaan. De onafhankelijke externe adviseurs van de Nederlandse staat hebben het kapitaalverzoek getoetst en onderschrijven de onderbouwing en conclusies van KLM.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Gezien de kapitaalbehoefte van KLM, heeft het kabinet besloten de directe lening aan KLM (ad EUR 1 mld.) om te zetten in een hybride eeuwiadurend schuldinstrument.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Wat een rol speelt bij deze beslissing is dat het kabinet constateert dat de vooruitzichten en het herstel van de sector nog steeds met veel onzekerheid omgeven is en het geen gegeven is dat exact EUR 1,3 mld. benodigd is om de kapitaalpositie van KLM te herstellen tot dat (volledige) private financiering weer mogelijk is. Op korte termijn alleen deelnemen aan het omzetten van de lening

biedt als voordeel dat een groot deel van het solvabiliteitsprobleem van KLM wordt opgelost zonder dat de Nederlandse staat het risico loopt meer te doen dan strikt noodzakelijk is. Gezien de huidige kapitaalbehoefte van de onderneming, sluit het kabinet niet uit dat dit bij een eventuele volgende stap van de herkapitalisatie aanvullende steun nodig zal zijn. Indien wordt gekozen voor een volgende stap zal opnieuw de voorhangprocedure worden doorlopen.

Directie Financieringen

Ons kenmerk

Momenteel is de Nederlandse staat nog in gesprek met de Europese Commissie. Op het moment dat formele notificatie bij de Europese Commissie aanstaande is zal u middels een vertrouwelijke Kamerbrief worden geïnformeerd over de inhoud van de steunaanvraag.

Nadat de besluitvorming over herkapitalisatie definitief is, en de onderneming hier een persbericht over heeft gepubliceerd, zal het kabinet beide Kamers hierover informeren door middel van een openbare Kamerbrief. Net als bij de vorige beantwoording van het schriftelijk overleg zal deze brief tot die tijd vertrouwelijk ter inzage liggen.

Mochten relevante ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, dan zal het kabinet uw Kamer informeren.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,   de minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Persoonsgegevens

W.B. Hoekstra

C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga